

Василенко Дар'я Максимівна,

ліцеїст юридичного ліцею імені Ярослава Кондратьєва НАВС Педагогічний керівник: викладач правознавства юридичного ліцею імені Ярослава Кондратьєва НАВС Скрилова Н.Л.

ПРОБЛЕМАТИКА ДОКАЗІВ І ЗАСОБІВ ДОКАЗУВАННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Вирішення цивільної справи та прийняття відповідного обґрунтованого рішення неможливе без встановлення фактичних обставин, вибору норми права та висновку про права та обов'язки сторін. Всі ці складові можуть бути з'ясовані лише в ході доказової діяльності, метою якої є, відповідно до ст. 10 ЦПК, всебічне і повне з'ясування всіх обставин справи, встановлення дійсних прав та обов'язків учасників спірних правовідносин.

Відповідно до ст. 57 ЦПК доказами є будь-які фактичні дані, на підставі яких суд встановлює наявність чи відсутність обставин, що обґрунтовують вимоги і заперечення сторін та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи.

Одержання і дослідження доказової інформації і засобів доказування (змісту і процесуальної форми доказів) повинно здійснюватися в установленому законом процесуальному порядку (ст. 58-66, 176-190 ЦПК України), який виступає процесуальною гарантією всебічного, повного і об'єктивного пізнання дійсних обставин справи, прав і обов'язків сторін

Усі докази можна класифікувати групами за певними ознаками: по-перше, за характером змісту на прямі та непрямі. За способом утворення на первинні та похідні. За джерелами одержання доказів - особисті та матеріальні (речові). За характером засобу доказування виділяють пояснення сторін, третіх осіб та їх представників про відомі їм обставини, показання свідків, письмові докази, речові докази; висновок експерта.

Згідно з ч.1 ст. 179 ЦПК предметом доказування під час судового розгляду є факти, які обґрунтовують заявлені вимоги чи заперечення або мають інше значення для вирішення справи (причини пропуску строку позовної давності тощо) і підлягають встановленню при ухваленні судового рішення. При визначенні предмета доказування суд не зв'язаний юридичними фактами, зазначеними сторонами. Тому, якщо сторони для обґрунтування своїх вимог або заперечень посилаються на факти, які не мають юридичного значення для справи, що розглядається, суд не включає їх до предмета доказування.

У випадках, коли щодо отримання доказів у сторін та інших осіб, які беруть участь у справі, є складнощі, суд за їх клопотанням зобов'язаний вистежити такі докази

Обов'язки сторін з доказування розподіляються таким чином: позивач повинен доказати факти, що свідчать про існування правовідносин, з приводу яких виник спір, і про порушення відповідачем прав і законних інтересів позивача; відповідач же повинен доказати ті факти, на які він посиляється, обґрутовуючи свої заперечення проти позову.

Відповідно до ч.2 ст. 57 ЦПК України засобами забезпечення доказів є: пояснення сторін, третіх осіб, їхніх представників, допитаних як свідків; показання свідків; письмові докази; речові докази, зокрема звуко- і відеозаписи; висновки експертів.

Особливий вид письмових доказів складають різні технічні носії інформації: карти, креслення, схеми, плани. Вони широко увійшли до побуту останніми роками, у зв'язку з упровадженням різних автоматизованих систем.

Посилаючись на усе вище викладене можна зробити висновок, що інститут доказування в цивільному процесі - складний та спірний для української правової науки. Доказування та докази є одним з центральних положень цивільного процесу, на яке опирається законне та обґрунтоване рішення суду.

В силу принципу безпосередності судового розгляду (ст.159 ЦПК) рішення може бути обґрунтоване лише тими доказами, які одержані у визначеному законом порядку і перевірені в тому судовому засіданні, в якому зстановлюється рішення. Неприпустимим є витребування і приєднання до справи матеріалів на підтвердження висновків і мотивів рішення після його винесення.